

Sayı : E-45512797-010.06-110793456

06.08.2024

Konu : Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı
Göçer Ailelerin Çocuklarının Eğitime
Erişimi

GENELGE
2024/52

İlgi : a) 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu.
b) 2024/5 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi.

Mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçer aileler yılın belirli dönemlerinde çalışma amaçlı ülke içinde farklı yerleşim yerlerine göç etmektedirler. Okul öncesi eğitim ve zorunlu öğrenim çağındaki öğrenciler, bu göçler nedeniyle eğitim ve öğretim faaliyetlerinden tam olarak yararlanamamakta ya da olumsuz etkilenmektedir. Bu durumdaki öğrencilerimizin eğitim ve öğrenim hakkından faydalanması, öğrenme kayıplarının giderilmesi, sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda Cumhurbaşkanlığının İlgi (b) Genelgesi gereği, mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitim ve öğretime erişimini sağlamak amacıyla yapılacak çalışmalarda ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları ulaşım, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevre ile ilişkiler ve benzeri konularda ihtiyaç duyulabilecek her türlü desteği sağlayacaktır.

Cumhurbaşkanlığının İlgi (b) Genelgesinde belirtildiği üzere il ve ilçelerde "İl/İlçe Mevsimlik Tarım İşçileri İzleme Kurulu" oluşturulacaktır. Bu kurulun eğitim ve öğretimle ilgili alacağı kararlar titizlikle uygulanacaktır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda aynı ya da farklı il/ilçe sınırları içerisinde mevsimlik tarım göçü ile yer değiştiren mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitim ve öğretime erişimine yönelik aşağıdaki hedeflerin gerçekleştirilmesi için Genelge hükümleri çerçevesinde çalışmalar yürütülecektir.

A) Hedefler

- 1) Öğrencilerin eğitim ve öğretime erişimini sağlayacak tedbirleri almak.
- 2) Gelen ve giden öğrencilerin tespitini yapmak.
- 3) Öğrencilerin gittiği yerde okula naklini alarak eğitime devamını sağlamak.
- 4) Akademik başarısızlıktan kaynaklanan devamsızlıkların önüne geçmek.
- 5) Öğrencilerin öğrenme kayıplarını gidermek için telafi programı düzenlemek.
- 6) Sürece dâhil edilen öğrencilerin beklenen öğrenme seviyesine ulaşmasına yardımcı olmak.
- 7) Eğitim kademelerinde ortaya çıkması muhtemel uyum sorunlarını önlemek.
- 8) Öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesini sağlamak.

Bu hedefler doğrultusunda diğer kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak çalışılırken önleme, tespit, takip ve telafi aşamaları aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 75693ADD-C6B1-41D5-A9C2-BD4E38B797A8

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Keş Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet SULAR
ube Müdürü
Telefon No: (312) 413 1585

B) Çalışmalar

a) Önleme

Mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarına farklı imkânlar sunularak bu çocukların eğitim ve öğretimden yoksun kalmasının önüne geçilmesi için gerekli bilgilendirmelerin yapılması ve tedbirlerin alınmasıdır. Önleme aşamasında asıl amaç, çocuğun ikamet ettiği ilde eğitimini sürdürmesinin sağlanmasıdır. Bu kapsamda öncelikle ortaokul ve lise öğrencilerine, ikamet ettikleri yerlerde eğitim ve öğretimden kesintisiz yararlanmaları amacıyla ilgili mevzuatında tanımlanmış pansiyonlarda barınma imkânı sunulur.

b) Tespit

Göç alan ve göç veren illerin her ikisinde de uygulanacak ve birlikte yürütülecek olan ortak bir çalışmadır. Tespit çalışmasının öncelikli amacı, okul ortamından ayrılıp ailesiyle birlikte başka yerleşim yerine giden öğrencinin kayıt altına alınarak elektronik ortamda (e-Okul, e-METİP) bilgilerinin sisteme aktarılmasıdır. İkinci aşamada ise öğrencinin ailesi ile birlikte gittiği yerleşim yerinde kayıt altına alınarak bundan sonraki aşamalar için hazırlık yapılması amaçlanır.

c) Takip

Yapılmış olan tespit çalışmaları doğrultusunda öğrencinin ailesiyle birlikte gittiği yerleşim yerlerinde izlenerek eğitim ve öğretim imkânlarına erişiminin sağlanması (kurs, nakil ve benzeri) devamında ise çalışma sezonu sonunda daimi ikametine döndüğünde okulu tarafından gerekli izleme ve destek çalışmalarının gerçekleştirilmesidir.

ç) Telafi

Öğrencinin sezon sonunda ailesi ile birlikte daimi ikametine döndüğünde okulu tarafından izlenerek okula devamının sağlanması, dil gelişiminin, öğrenme eksiklik ve kayıplarının ölçülmesini müteakip hazırlanacak eğitim programı kapsamında bu eksikliklerin giderilmesidir. Telafi eğitimleri okullarda ve halk eğitimi merkezleri aracılığıyla Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünce hazırlanmış destek programları çerçevesinde düzenlenir.

Bu işlemler yapılırken;

- 1) Öğrencilerin konu ve kazanım eksikliklerinin yanında sosyal ve duygusal gelişimini desteklemek amacıyla da çalışmalar yürütülür.
- 2) Telafinin tüm aşamalarında özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik çalışmalar planlanır.

C) Kurullar ve görevleri

1) Çalışmalar, il ve ilçelerde oluşturulacak kurullar vasıtasıyla yürütülür.

2) Bu kurullar şunlardan oluşur:

- a) Mevsimlik Tarım İşçisi ve Göçer Çocuklarının Eğitimi İl Yürütme Kurulu.
- b) Mevsimlik Tarım İşçisi ve Göçer Çocuklarının Eğitimi İlçe Yürütme Kurulu.
- c) Mevsimlik Tarım İşçisi ve Göçer Çocuklarının Eğitimi Okul Tespit ve Takip Kurulu.
- ç) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi il/ilçe yürütme kurullarının ortak görevleri.

a) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi il yürütme kurulu

Kurul, il millî eğitim müdürlükleri bünyesinde; il millî eğitim müdürü başkanlığında, bir il millî eğitim müdür yardımcısı, mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer aile alan ve gönderen her ilçenin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 75693ADD-C6B1-41D5-A9C2-BD4E38B797A8

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Keşif Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet SULAR
ube Müdürü
Telefon No: (312) 413 1585

millî eğitim müdürü, temel eğitimden, destek hizmetlerinden ve hayat boyu öğrenmeden sorumlu il millî eğitim müdür yardımcısı/şube müdürleri, tüm kademe ve türlerden birer okul müdürü ve müdür yardımcısı, bir halk eğitimi merkezi müdürü, bir rehberlik ve araştırma merkezi müdürü ve bir rehberlik öğretmeninden oluşur. İhtiyaç hâlinde üye sayısı artırılabilir, diğer şube müdürleri ile ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri de kurula çağrılabilir. Kurul gündemdeki konuları görüşmek amacıyla en az iki ayda bir toplanır. Toplanma tarihleri kurulca belirlenir ve il eylem planında yer alır. Kurulun sekretaryasını temel eğitim şubesi yürütür. Göç alan ve veren iller arasında öğrencilerin eğitim ve öğretime erişiminin sağlanması ve iletişimin güçlendirilmesi amacıyla temel eğitimden sorumlu il millî eğitim müdür yardımcısı/şube müdürü koordinasyonu sağlar.

Kurul (ç) bendinde belirtilen ortak görevler ile aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir.

1) İl Mevsimlik Tarım İşçileri İzleme Kurulunca alınan kararlar doğrultusunda yapılan çalışmaların takibini yapar.

2) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi ilçe yürütme kurullarından gelen eylem planlarını onaylar.

3) İl genelindeki mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitim süreçlerine katılması için yürütme kurullarınca hazırlanan eylem planları doğrultusunda İl Eylem Planını hazırlar, uygulanmasını sağlar ve İl Mevsimlik Tarım İşçileri İzleme Kuruluna bildirir. İhtiyaç olması hâlinde proje hazırlar ve uygular.

4) İl Eylem Planını, Genelgenin yayımlanmasından itibaren iki ay içerisinde, takip eden yıllarda ise şubat ayında Bakanlığa gönderir.

5) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi ilçe yürütme kurullarından gelen eğitim hizmetleri izleme raporlarını da dikkate alarak Eğitim Hizmetleri İl Raporunu hazırlar, ocak ve temmuz aylarında Bakanlığa gönderir.

6) Eylem planında yer alan her türlü güncelleme ve gelişme durumlarına izleme raporlarında yer verir.

7) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi yürütme kurullarınca çözümlenemeyen sorunları İl Mevsimlik Tarım İşçileri İzleme Kuruluna bildirir.

b) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi ilçe yürütme kurulu

Kurul, mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer aile alan ve/veya gönderen her ilçede millî eğitim müdürlükleri bünyesinde oluşturulur. Kurul, ilçe millî eğitim müdürü başkanlığında, temel eğitimden, destek hizmetlerinden ve hayat boyu öğrenmeden sorumlu şube müdürleri, tüm kademe ve türlerden birer okul müdürü ve müdür yardımcısı, bir halk eğitimi merkezi müdürü, bir rehberlik ve araştırma merkezi müdürü ve bir rehberlik öğretmeninden oluşur. İhtiyaç hâlinde üye sayısı artırılabilir, diğer şube müdürleri ile ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri de kurula çağrılabilir. Kurul gündemdeki konuları görüşmek amacıyla İl Eylem Planında yer alan toplantı tarihlerini dikkate alarak en az iki ayda bir toplanır. Kurulun sekretaryasını temel eğitim şubesi yürütür.

Kurul (ç) bendinde belirtilen ortak görevler ile aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir.

1) Mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitim süreçlerine katılması için uygulanacak eylem planlarını ve ihtiyaç halinde projelerini hazırlar.

2) Hazırlanan eylem planını Mevsimlik Tarım İşçisi ve Göçer Çocuklarının Eğitimi İl Yürütme Kurulunun onayına sunar.

3) Eylem planlarını İlçe Mevsimlik Tarım İşçileri İzleme Kuruluna sunar, uygulanmasını sağlar ve izler.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 75693ADD-C6B1-41D5-A9C2-BD4E38B797A8

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Keşif Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet SULAR
Şube Müdürü
Telefon No: (312) 413 1585

4) İl/ilçe eylem planları kapsamında çalışmalarını yürütür ve izler. Eğitim Hizmetleri İlçe İzleme Raporunu hazırlayarak Mevsimlik Tarım İşçisi ve Göçer Çocuklarının Eğitimi İl Yürütme Kuruluna sunar.

c) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi okul tespit ve takip kurulu

Göç alan ve veren il ve ilçelerde bünyesinde mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının bulunduğu her kademedeki bütün okullarda okul tespit ve takip kurulu oluşturulur. Kurula okul müdürü başkanlık eder, kurulda bir müdür yardımcısı ile en az üç sınıf öğretmeni/üç alan öğretmeni ve bir rehberlik öğretmeni bulunur. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda müdür yetkili öğretmen başkanlığında kurul oluşturulur. Tek öğretmenli birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda kurulun görevleri müdür yetkili öğretmen tarafından yerine getirilir. Kurul ayda en az bir kez olmak üzere ve okul müdürünün gerekli gördüğü zamanlarda toplanarak gündemindeki konuları görüşüp karara bağlar.

Kurulun görevleri şunlardır:

1) Mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının tespitini sağlamaya yönelik çalışmalar yapar.

2) Tespiti yapılan mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelere, çocuklarının eğitimlerine devam etmesine yönelik bilgilendirme çalışmaları yapar.

3) Göç veren il ve ilçelerde okulundan ayrılan mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer aile çocuklarının tespitini yaparak elektronik ortamda (e-Okul, e-METİP) iş ve işlemlerini yapar, veri girişini sağlar.

4) Göç alan il ve ilçelerdeki mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer aile çocuklarının okula kabulü, ayrılışı ve benzeri hususlar ile ilgili elektronik ortamda (e-Okul, e-METİP) iş ve işlemleri yapar, veri girişini sağlar.

5) Daimi ikametindeki okuluna dönen öğrencilerin öğrenme eksikliklerini tespit ederek telafi eğitimi almasını sağlar.

6) Öğrencilerin okullarda uyum sürecinin kolaylaştırılması, sosyal ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesi için gerekli çalışmaları yapar.

7) Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik eğitim ve destek çalışmaları yapar.

ç) Mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi il/ilçe yürütme kurullarının ortak görevleri

1) Yürütülen çalışmaları yapılan toplantılarda değerlendirir, bu çalışmalara yönelik raporları hazırlar, bu çalışmalara dayanarak alınan kararları mülki idare amirinin onayına sunar.

2) Mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin öğrenim çağındaki çocuklarının İl/İlçe Mevsimlik Tarım İşçileri İzleme Kurulunda belirlenen şekilde diğer kurum ve kuruluşlar ile iş birliği hâlinde tespitini yapar, eğitime erişimleri için gerekli tedbirleri alır.

3) Göç veren yerleşim yerlerinde, mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi okul tespit ve takip kurulları tarafından yürütülecek önleme, tespit, takip ve telafi çalışmalarının planlandığı şekilde ve koordineli olarak yürütülmesini sağlar.

4) Göç alan yerleşim yerlerinde bulunan mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin tespiti yapılan çocuklarının eğitim göreceği okulları mevzuat çerçevesinde tüm şartları dikkate alarak belirler; taşıma, pansiyon, yemek ve diğer ihtiyaçları planlar.

5) Göç alan yerleşim yerlerinde mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi okul tespit ve takip kurulları tarafından yapılan çalışmaların planlandığı şekilde ve koordineli olarak yürütülmesini sağlar.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 75693ADD-C6B1-41D5-A9C2-BD4E38B797A8

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Keşif Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet SULAR
ube Müdürü
Telefon No: (312) 413 1585

6) Taşımalı eğitim yoluyla eğitimleri sağlanacak olanlar için gerekli tedbirleri alır. Bu kapsamda, Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliğinde belirtilen taşıma mesafeleriyle ilgili olarak, planlama komisyonlarına ihtiyaca göre mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitime erişimlerini sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yaptırır.

7) Göç alan ve/veya veren yerleşim yerlerinde bu Genelgede belirtilen hedeflere ulaşabilmek için diğer kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, muhtarlıklar ve okul aile birlikleri ile iş birliği yapar.

8) Göç alan yerleşim yerlerinde mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin özel eğitim ihtiyacı bulunan çocukları için gereken eğitim ve destek imkânlarını sağlar.

9) Göç alan ve veren okulları ziyaret ederek mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocukları ile ilgili yapılan çalışmaları inceler ve yönlendirir.

10) Mevsimlik tarım işçisi çalıştıranları (toprak sahibi/işleyen/aracı) ziyaret ederek çocuk işçiliğini önlemeye ve eğitime erişimlerini sağlamaya yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapar, konu ile ilgili olası yaptırımlar hakkında bilgilendirmede bulunur.

11) Önleme, tespit, takip ve telafi çalışmaları kapsamında ihtiyaç duyulacak destekleri sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı ile diğer yerel kaynakları kullanarak temin eder.

12) Taşımalı eğitim kapsamına alınamayan mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının yoğun olarak bulunduğu yerlerde; mobil, prefabrik ve benzeri sınıfları uygun bir okulla ilişkilendirerek açar.

Bu hususla ilgili olarak mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi il/ilçe yürütme kurullarının görevleri şunlardır;

a) Bu sınıflara tercihen, görevlerinin icaplarına uygun olarak öncelikle kadrolu öğretmenler olmak üzere ihtiyaç olması durumunda ders ücreti karşılığında görevlendirme yapmak,

b) İhtiyaç duyulması hâlinde seminer ve kurslar açmak/açtırmak, öğretmenlere ve ders ücreti karşılığında görevlendirilenlere seminerler süresince kanuni yevmiye ve yolluklarının ödenmesini sağlamak,

13) Mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelere, ikamet ettikleri illerine döndüklerinde halk eğitim merkezleri ve mesleki eğitim merkezlerince; okuma yazma, meslek edindirme, iş sağlığı ve güvenliği, çocuk gelişimi ve eğitimi ile ihtiyaç duyulan diğer alanlarda eğitim verilmesini sağlar.

14) Mesleki ve teknik öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin yer değişikliğinde meslek alan/dalına uygun okula yerleştirilmesini sağlar. Bu öğrencilerden işletmelerde mesleki eğitime devam etmesi gerekenler için uygun işletmeleri belirleyerek öğrencilerin eğitime devam etmelerini sağlar.

15) Bu Genelge kapsamında görevlendirilen her kademedeki personele belirtilen hedeflere ulaşabilmek için gerekli hizmet içi eğitim faaliyetlerini düzenler.

16) Mevsimlik tarım işçisi, göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının şartlı eğitim yardımı ve diğer yardımlardan faydalandırılması için gerekli tedbirleri alır.

17) Çalışmaların amacına uygun şekilde sürdürülmesi için gerekli her türlü tedbiri alır.

Ç) Valiliklerin sorumlulukları

1) Göç alan ve veren illerin valileri, bu Genelgede düzenlenen uygulamaların il genelinde mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi il ve ilçe yürütme kurulları vasıtasıyla gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirleri alır.

2) Valilikler yapılacak çalışmaların aksaklık yaşanmadan uygulanabilmesi için kamu kurum ve kuruluşları arasında gerekli koordinasyonu sağlar, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları başta olmak üzere mevcut imkânların kullanılması konusunda destekte bulunur.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 75693ADD-C6B1-41D5-A9C2-BD4E38B797A8

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Keşif Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet SULAR

ube Müdürü

Telefon No:(312) 413 1585

3) Valilikler Genelge kapsamındaki öğrencilerin eğitim (kıyafet, kırtasiye ve benzeri) giderleri için destek sağlar. Bu öğrencilerin şartlı eğitim yardımı ve diğer yardımlardan faydalandırılması için gerekli tedbirleri alır.

4) Valilikler mevsimlik tarım işçisi ve göçer çocuklarının eğitimi il ve ilçe yürütme kurullarının saha çalışmalarında görev alan personeline bu görevle sınırlı olmak kaydıyla hizmet aracı ve şoför tahsis eder. Görevli kurul üyelerine ayrıca yolluk verilmez.

5) Bu Genelgede belirtilen kurullara ihtiyaç olması hâlinde tercüme desteği verecek personel ve sosyal hizmet uzmanı görevlendirir.

6) İhtiyaç duyulması hâlinde Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan 2024/5 sayılı Mevsimlik Tarım İşçileri Genelgesi ve bu Genelge doğrultusunda yönerge hazırlar.

D) Sorumluluk

1) Bu Genelge hükümleri çerçevesinde görevlendirilen her kademedeki personel, görevlerini eksiksiz, zamanında ve etkili olarak yerine getirmekle yükümlüdür ve üstlerine karşı sorumludur.

E) Denetim

1) Çalışmanın yapıldığı okullar, denetim yetkisi bulunan görevliler tarafından her eğitim ve öğretim döneminde en az bir defa denetlenir.

F) Yürürlükten kaldırma

1) 21/3/2016 tarihli ve 2016/5 sayılı Bakanlık Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yusuf TEKİN
Bakan

Dağıtım:

Gereği:

B Planına

Bilgi:

A Planına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 75693ADD-C6B1-41D5-A9C2-BD4E38B797A8

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Kep Adresi: meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet SULAR
Übeye Müdürü
Telefon No: (312) 413 1585

